

SUOMEN KOTISEUTULIITON SÄÄNNÖT 2018

Kursiivilla ja sisennyksellä on merkitty voimassaolevat säännöt vuodelta 2014 niihin pykäliin, joihin on tulossa muutoksia. Kokonaisuudessaan voimassaolevat nykysäännöt ovat osoitteessa www.kotiseutuliitto.fi/jarjesto.

Lisäksi vanhoissa säännöissä mainittu ”tilintarkastaja ja toiminnantarkastaja” on alla esitellyissä uusissa säännöissä korjattu muotoon ”tilintarkastaja”.

Nimi ja kotipaikka

1 §

Yhdistyksen, jota näissä säännöissä nimitetään liitoksi, nimi on Suomen Kotiseutuliitto ry., ruotsiksi Finlands Hembygdsförbund. Liiton kotipaikka on Helsingin kaupunki.

Tarkoitus ja toiminta

§ 2

Liiton tarkoituksena on kotiseututyön keskusjärjestönä, kansalaisjärjestönä ja valtakunnallisena edunvalvojana

- vahvistaa kotiseututietoisuutta,
- edistää moniarvoista kansallista kulttuuria ja sen arvostusta paikallisten ja alueellisten piirteiden pohjalta,
- kehittää monimuotoista kotiseutu- ja kulttuuriperintötyötä kaupungeissa, kunnissa ja maakunnissa,
- tukea paikallista ja alueellista omatoimisuutta ja kotiseutuhenkeä sekä
- toimia ja vaikuttaa kotiseututyön tavoitteiden toteuttamiseksi yhteiskunnan päätöksenteossa.

2014: Liiton tarkoituksena on kotiseututyön keskusjärjestönä

- edistää kansallista kulttuuria erityisesti maakunnallisten ja paikallisten piirteiden pohjalta,*
- ohjata ja kehittää kokonaisvaltaista kotiseututyötä maassamme sekä*
- huolehtia kotiseututyön tavoitteiden toteutumisesta yhteiskunnan kehityksessä.*

§ 3

Tarkoituksensa toteuttamiseksi liitto palvelee jäsenyhteisöjään

- edistämällä osallisuutta, lähidemokratiaa ja kansalaisvaikuttamista, kotiseutu- ja kulttuuriperintötietoisuutta sekä kulttuuriympäristöjen vaalimista ja käyttöä,
- vaikuttamalla lainsäädäntöön, hallintoon ja yleiseen mielipiteeseen muun muassa tekemällä esityksiä, antamalla lausuntoja sekä osallistumalla kehittämis- ja selvitystoimintoihin,
- parantamalla jäsenyhteisöjensä toimintavalmiuksia neuvonnalla, viestinnällä ja koulutuksella sekä toteuttamalla hankkeita ja kampanjoita,
- edistämällä perinteiden, historian ja nykypäivän tallentamista ja esillä pitämistä sekä paikallista museo- ja arkistotoimintaa,
- julkaisemalla ja edistämällä kotiseutututkimusta sekä
- kehittämällä monimuotoisen kotiseututyön parhaita käytäntöjä elinympäristön laadun ja ihmisten viihtyvyyden parantamiseksi.

2014: Tarkoituksensa toteuttamiseksi liitto

- kotiseututyön etujärjestönä vaikuttaa lainsäädäntöön ja hallintoon paikallisen ja alueellisen kotiseututoiminnan edellytysten tukemiseksi sekä elinympäristön laadun ja ihmisten viihtyvyyden parantamiseksi ja

-keskusjärjestönä huolehtii jäsenyhteisöjensä toimintavalmiuksien kehittamisestä ja palvelee jäseniään antamalla neuvontaa ja koulutusta, harjoittamalla julkaisutoimintaa sekä edistämällä kotiseuduntutkimusta ja -tuntemusta.

4 §

Liitolla on oikeus toimintansa tukemiseksi ottaa vastaan avustuksia sekä testamentti- ja muita lahjoituksia, omistaa ja hallita kiinteätä ja irtainta omaisuutta, harjoittaa tarkoituksensa toteuttamiseksi matkailu-, myynti- ja kustannustoimintaa sekä asianmukaisella luvalla järjestää arpajaisia ja rahankeräyksiä.

Jäsenistö

§ 5

Liiton varsinaisia jäseniä ovat sellaiset oikeustoimikelpoiset yhteisöt, jotka liiton hallitus hyväksyy. Näitä ovat:

1. paikalliset kotiseutu-, kaupunginosa-, kylä- ja omakotiyhdistykset sekä muut paikallisyhdistykset;
2. kunnat;
3. maakunnat ja hallituksen kotiseututyön aluejärjestöiksi hyväksymät yhteisöt;
4. valtakunnalliset järjestöt ja yhdistykset sekä tieteelliset seurak ja säätiöt sekä
5. muut oikeustoimikelpoiset kotiseututoimijat, eivät kuitenkaan yksityishenkilöt.

Saavutetut jäsenoikeudet säilyvät.

Jäsenyys lasketaan alkavaksi siitä ajankohdasta, jolloin jäseneksi ilmoittautuminen on hyväksytty. Varsinaiset jäsenet ovat velvolliset suorittamaan vuosittain valtuuston määräämän jäsenmaksun.

Liiton kokouksissa tämän §:n 1 momentin 3. kohdassa mainituilla jäsenillä on kullakin kymmenen ääntä ja 1 momentin 1., 2., 4. ja 5. kohdassa mainituilla jäsenillä kullakin yksi ääni.

Kannattajajäsenet ovat velvolliset suorittamaan vuosittain valtuuston määräämän kannatusjäsenmaksun. Kannattajajäsenillä on liiton kokouksissa läsnäolo- ja puheoikeus mutta ei äänioikeutta.

2014: Liiton varsinaiseksi jäseneksi voivat päästä sellaiset oikeuskelpoiset yhteisöt, jotka ovat kiinnostuneita liiton toiminnasta, ja jotka liiton hallitus hyväksyy. Näitä ovat:

- 1. paikalliset kotiseutuyhdistykset,*
- 2. kunnat,*
- 3. maakuntien liitot ja hallituksen kotiseututyön aluejärjestöiksi hyväksymät yhteisöt,*
- 4. valtakunnalliset järjestöt ja yhdistykset sekä tieteelliset seurak ja säätiöt sekä*
- 5. muut oikeuskelpoiset kotiseututoimijat, eivät kuitenkaan yksityishenkilöt.*

Muutoin §5 ennallaan.

6 §

Jäsen voi erota liitosta ilmoittamalla siitä kirjallisesti liiton hallitukselle tai sen puheenjohtajalle. Jäsen voi myös erota ilmoittamalla siitä liiton kokouksen pöytäkirjaan merkittäväksi.

Hallituksella on oikeus erottaa jäsen, mikäli tämä on toiminut liiton tarkoitusperien ja tavoitteiden vastaisesti, tai katsoa eronneeksi, jos jäsen on jättänyt erääntyneen jäsenmaksunsa kuuden kuukauden ajan maksamatta. Erotetulla on oikeus valittaa kirjallisesti päätöksestä yhden kuukauden kuluessa tiedon saatuaan ilmoittamalla siitä hallitukselle. Liiton valtuuston seuraava kokous käsittelee asian.

7 §

Liiton kunniapuheenjohtajaksi tai kunniajäseneksi voidaan kutsua liiton toimintaan erityisen ansiokkaasti osallistuneita tai liiton tavoitteita merkittäväällä tavalla tukeneita henkilöitä.

Kunniapuheenjohtajan ja kunniajäsenen kutsumisesta päättää valtuusto hallituksen esityksestä. Heillä on liiton kokouksissa puhe- ja läsnäolo-oikeus, mutta ei äänioikeutta eikä heiltä peritä jäsenmaksua.

Liitto voi antaa jäsenilleen sekä muille kotiseututyössä ansioituneille henkilöille ja yhteisöille tunnustuksenosoituksia, joista päättää hallitus.

Liiton kokoukset**8 §**

Liiton vuosikokous pidetään touko-syyskuun aikana Valtakunnallisten kotiseutupäivien yhteydessä.

Vuosikokouksesta on ilmoitettava ennakkoilmoituksella vähintään kolme kuukautta ennen kokousta ja varsinaisella kokouskutsulla vähintään kaksi viikkoa ennen kokousta kirjeitse tai sähköpostilla jokaiselle jäsenelle.

9 §

Ylimääräisiä liiton kokouksia pidetään tarvittaessa. Hallituksen on kutsuttava ylimääräinen kokous koolle, mikäli vähintään yksi kymmenesosa (1/10) liiton äänioikeutetuista jäsenistä sitä kirjallisesti tietyn asian käsittelyä varten vaatii.

Ylimääräinen kokous kutsutaan koolle samalla tavalla kuin vuosikokous mainiten esille tulevat asiat.

10 §

Liiton vuosikokouksessa

1. valitaan kokouksen puheenjohtaja, sihteerit ja pöytäkirjantarkistajat ja ääntenlaskijat;
2. todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus;
3. vahvistetaan kokouksen esityslista ja työjärjestys;
4. päätetään kokouksessa tarpeellisten valiokuntien asettamisesta;
5. esitetään selonteko edellisen kauden toiminnasta ja taloudesta;
6. esitellään hyväksyttäväksi lähiajan toiminnan päälinjat;
7. päätetään vaaliohjesäännöstä;
8. päätetään valtuuston jäsenten palkkioista;
9. valitaan joka toinen vuosi valtuuston puheenjohtaja, jota kutsutaan liiton puheenjohtajaksi;
10. valitaan jäsenet valtuustoon erovuoroisten tilalle;
11. valitaan vaalivaliokunta valmistelevaan seuraavan kauden valtuuston henkilövaaleja sekä
12. käsitellään muut joko valtuuston, hallituksen tai liiton varsinaisen jäsenen esittämät asiat, ei kuitenkaan yhdistyslain 23 §:ssä tarkoitettuja asioita, ellei niitä ole kokouskutsussa mainittu.

Vuosikokouksessa käsiteltäväksi tarkoittamansa asia liiton varsinaisen jäsenen on esitettävä hallitukselle kirjallisesti huhtikuun 1. päivään mennessä. Asia on esitettävä vuosikokoukselle, jolloin valtuusto esittää siihen liittyvän lausuntonsa.

Liiton valtuusto

11 §

Liiton toimintaa suunnittelee ja johtaa vuosikokouksen enemmistövaalilla valitsema valtuusto, johon kuuluu kahdeksi (2) vuodeksi kerrallaan valittu liiton puheenjohtaja sekä kolmekymmentä (30) kahdeksi vuodeksi kerrallaan valittua jäsentä.

Valtuuston jäsenten valinnassa on otettava huomioon kulloinkin voimassa oleva maakuntajako siten, että jokaisesta maakunnasta on valtuustossa vähintään yksi jäsen.

Valtuusto valitsee keskuudestaan ensimmäisen ja toisen varapuheenjohtajan, jotka huolehtivat liiton puheenjohtajan tehtävistä tämän ollessa estynyt.

Valtuuston jäsenistä on viisitoista (15) vuosittain erovuorossa. Ensimmäisenä vuonna erovuoroiset määrätään arvalla.

Valtuuston kokouksissa on hallituksen puheenjohtajalla ja jäsenillä läsnäolo- ja puheoikeus. Valtuuston toimikausi on vuosikokousten välinen aika.

12 §

Valtuuston kutsuu koolle hallitus, jonka on lähetettävä kokouskutsu kirjeitse tai sähköpostitse jokaiselle valtuuston jäsenelle vähintään kaksi viikkoa ennen kokousta.

13 §

Valtuustolla on vuosittain kaksi varsinaista kokousta, kevätkokous huhti–toukokuussa ja syyskokous marras–joulukuussa.

Valtuuston ylimääräisiä kokouksia pidetään tarvittaessa. Hallituksen on kutsuttava valtuuston ylimääräinen kokous koolle, kun vähintään viisi valtuuston jäsentä tai yksi kymmenesosa valtuutetuista sitä tietyn asian käsittelyä varten kirjallisesti vaatii. Kokous tulee tällöin järjestää viimeistään kahden kuukauden kuluessa vaatimuksen jättämisestä.

Valtuusto on päätösvaltainen, mikäli puheenjohtaja tai jompikumpi varapuheenjohtajista ja vähintään puolet (1/2) valtuutetuista on paikalla.

14 §

Valtuuston kevätkokouksessa

1. todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus;
2. valitaan kokoukselle sihteerit ja pöytäkirjan tarkistajat;
3. vahvistetaan kokouksen esityslista;
4. käsitellään edellisen vuoden tilinpäätös, vuosikertomus ja tilintarkastajan lausunnot;
5. päätetään edellisen vuoden tilinpäätöksen vahvistamisesta sekä vastuuvapauden myöntämisestä tilivelvollisille;
6. päätetään seuraavan vuoden jäsenmaksujen perusteet ja suuruus sekä maksuaika;
7. valitaan hallituksen vaalivaliokunta;
8. käsitellään lähiajan toiminnan päälinjat vuosikokoukselle esiteltäväksi, sekä
9. käsitellään muut valtuuston jäsenten tai hallituksen esittämät asiat.

Valtuuston kevätkokouksessa käsiteltäväksi tarkoittamansa asia valtuuston jäsenen on esitettävä hallitukselle kirjallisesti maaliskuun 1. päivään mennessä.

15 §

Valtuuston syyskokouksessa

1. todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus;
2. valitaan kokoukselle sihteerit ja pöytäkirjan tarkistajat;
3. vahvistetaan kokouksen esityslista;
4. valitaan valtuustolle ensimmäinen ja toinen varapuheenjohtaja;
5. käsitellään seuraavan vuoden toimintasuunnitelma;
6. päätetään hallituksen jäsenten ja tilintarkastajan palkkioista;
7. käsitellään seuraavan vuoden talousarvio;
8. valitaan hallituksen puheenjohtaja, joksi ei voida valita liiton puheenjohtajaa, sekä hallituksen jäsenet erovuoroisten tilalle,
9. valitaan tilintarkastusyhteisö tai tilintarkastaja ja hänelle varahenkilö tarkastamaan seuraavan vuoden tilejä ja hallintoa; sekä
10. käsitellään muut valtuuston jäsenten tai hallituksen esittämät asiat.

Valtuuston syyskokouksessa käsiteltäväksi tarkoittamansa asia valtuuston jäsenen on esitettävä hallitukselle kirjallisesti lokakuun 1. päivään mennessä.

Hallitus**16 §**

Hallitus toimii liiton lakimääräisenä edustajana.

Liiton kokousten ja valtuuston päätöksiä toteuttaa valtuuston valitsema hallitus, johon kuuluu puheenjohtaja ja kuusi jäsentä, jotka valitaan kolmivuotiskaudeksi. Puheenjohtajan toimikausi on yksi kalenterivuosi. Hallituksen jäsenistä 1/3 on vuosittain erovuorossa. Ensimmäisenä vuotena erovuoroisuus määrätään arvalla. Hallituksen jäsen voidaan valita enintään kolmeksi kolmivuotiskaudeksi peräkkäin. Hallituksen toimikausi on kalenterivuosi.

Hallitus valitsee keskuudestaan varapuheenjohtajan.

Hallitus kokoontuu puheenjohtajansa kutsusta ja on päätösvaltainen puheenjohtajan tai varapuheenjohtajan sekä vähintään kolmen jäsenen ollessa läsnä. Hallituksen kokouskutsu on toimitettava myös valtuuston puheenjohtajalle ja varapuheenjohtajille, joilla on hallituksen kokouksissa läsnäolo- ja puheoikeus.

Kokouksesta on ilmoitettava vähintään seitsemän (7) päivää ennen kokousta.

Hallituksen kokoukseen voidaan osallistua hallituksen niin päättäessä myös postitse taikka tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla kokouksen aikana tai ennen kokousta.

Hallituksen on kokoonnuttava, kun vähintään kaksi hallituksen jäsentä sitä vaatii.

17 §

Hallituksen tehtävänä on

1. liiton tarkoituksen ja tavoitteiden toteuttamiseksi;
2. edustaa liittoa;
3. kutsua valtuuston ja liiton kokoukset koolle;
4. valmistella valtuuston ja liiton kokouksissa käsiteltävät asiat;
5. panna täytäntöön vuosikokouksen ja valtuuston päättämät asiat;
6. päättää jäsenten hyväksymisestä ja erottamisesta;
7. valmistella tarvittavat ohjesäännöt ja tavoiteohjelmat;
8. asettaa tarvittaessa pysyviä ja tilapäisiä jaostoja ja neuvottelukuntia;
9. päättää Valtakunnallisten kotiseutupäivien järjestämisoikeuden myöntämisestä;

10. huolehtia liiton kansainvälisistä tehtävistä;
11. hoitaa liiton rahavaroja ja muuta omaisuutta sekä huolehtia tilinpäätöksen valmistamisesta;
12. päättää liiton omaisuuden myynnistä, vaihtamisesta tai kiinnittämisestä;
13. huolehtia valtiovallan liitolle antamien tehtävien hoitamisesta;
14. ottaa ja erottaa liiton toiminnanjohtaja ja muu henkilökunta, sekä
15. edistää muillakin tavoin liiton tehtävien toteuttamista.

Päätöksenteko liitossa

18 §

Päätöksenteko liitossa tapahtuu liiton kokouksessa, valtuustossa ja hallituksessa seuraavasti:

Yhdistyksen päätökseksi tulee:

1. se mielipide, jota on kannattanut yli puolet annetuista äänistä
2. äänten mennessä tasan se mielipide, jota puheenjohtaja on ilmoittanut kannattavansa, paitsi vaaleissa arpa
3. sääntöjen muuttamista, liiton purkamista ja liiton omaisuuden pääosan luovuttamista koskevassa asiassa se mielipide, jota on kannattanut vähintään kolme-neljäosaa (3/4) annetuista äänistä
4. liiton puheenjohtajan vaalissa tulee valituksi se henkilö, jota on kannattanut yli puolet vaalissa annetuista äänistä. Mikäli ensimmäisellä äänestyskierroksella kukaan ehdokkaista ei saa tarvittavaa enemmistöä, seuraavalle äänestyskierrokselle pääsee kaksi eniten ääniä saanutta ehdokasta. Äänten ollessa tasan ratkaistaan vaali arvalla.
5. kohdan 4 menettelytapaa noudatetaan myös valittaessa valtuuston varapuheenjohtajia.

Nimenkirjoittajat

19 §

Liiton nimen kirjoittavat valtuuston puheenjohtaja, hallituksen puheenjohtaja, hallituksen varapuheenjohtaja ja toiminnanjohtaja kaksi yhdessä. Hallitus voi määrätä toiminnanjohtajan tai muun toimihenkilön yksin kirjoittamaan liiton nimen.

20 §

Liiton tilikausi on kalenterivuosi. Tilit on jätettävä tilintarkastajalle viimeistään kuukausi ennen valtuuston kevätkokousta. Tilintarkastajan on annettava tarkastuskertomuksensa hallitukselle viimeistään neljätoista (14) päivää ennen valtuuston kevätkokousta.

Sääntöjen muuttaminen ja liiton purkaminen

21 §

Muutoksia näihin sääntöihin voidaan tehdä ainoastaan liiton kokouksessa, jossa muutosehdotuksen on hyväksytyksi tullakseen saatava vähintään kolme neljäosaa (3/4) äänestyksessä annetuista äänistä.

22 §

Ehdotus liiton purkamisesta on käsiteltävä kahdessa peräkkäisessä liiton kokouksessa, joiden väliä täytyy olla vähintään yksi kuukausi, ja ehdotuksen on hyväksytyksi tullakseen saatava kummassakin kokouksessa vähintään kolme neljäosaa (3/4) äänestyksessä annetuista äänistä.

23 §

Liiton purkautuessa sen varat osoitetaan kotiseututyötä edistävään tarkoitukseen sen mukaan kuin liitto viimeisessä kokouksessaan päättää.